

Avelsprogram för Värmlandsfår

Avelsprogrammet är framtaget av Föreningen Svenska Allmogefår (FSA) och grundar sig på följande lagstiftning

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa,
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:8) om nötkreatur, grisar, hästar, får och getter som används i avel samt,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1012 av den 8 juni 2016 om avelstekniska och genealogiska villkor för avel, handel med och införsel till unionen av renrasiga avelsdjur, hybridavelssvin och avelsmaterial från dem och om ändring av förordning (EU) nr 652/2014, rådets direktiv 89/608/EEG och 90/425/EEG och om upphävande av vissa akter med avseende på djuravel (förordningen om djuravel).

Beskrivning av rasen

- Rasens namn: Värmlandsfår
- Dagens Värmlandsfår kommer från Bengt Sonessons besättning (Värnäs, Värmland) som dels kom från hans föräldragårdar, och från får som han redan under 1950-talet sett runt om i Värmland och tagit avelsdjur från.
- Värmlandsfåren är ofta svartgrå, men även brunt, beige, vitt, svart och brokigt förekommer.
- Ullen varierar. Gobeläng, rya och vadmalsull.
- Baggar oftast behornade men kulliga förekommer. Tackorna kulliga men ibland med hornknappar. En vuxen tacka väger 45 – 85 kg, baggen 50 – 90 kg.
- Tackan får vanligtvis 2 lamm men 1 och 3 förekommer, enstaka gånger även 4.
- Syftet med aveln är bevarande av rasen för att långsiktigt bibehålla dess genetiska variation genom att förhindra att founderlinjer blir för dominerande eller försvinner.
- Populationsstorlek: enligt statistik i Elitlamm Avel finns 192 besättningar och 1632 tackor som lammade med raskoden Lvä (2022). Antalet registrerade Lvä i stamboken (f. 1989 - 2022) är 53 995. Majoriteten av de stambokförda djuren finns samtidigt i och utgör därmed FSAs genbank, och ingår i bevarandearbetet för rasen. Antal founders är 335 med en ojämn founderrepresentation i dagens population.

- Syftet med avelsprogrammet är att bevara Värmlandsfåret, på samma vis som andra ursprungliga lantraser, och är med tanke på de förändringar som sker med klimat/miljö extra viktig. De gamla lantraserna är väl anpassade till vårt klimat samtidigt som de har den genetiska bredden för att kunna anpassa sig. De är i regel relativt små djur som klarar sig på begränsade resurser vilket kan få stor vikt i framtiden. De är dessutom utmärkta miljövärdare och hjälp för att hålla kulturlandskapet och de gamla naturbetesmarkerna öppna, vilket är av stor vikt för den biologiska mångfalden.

Stamboken

- Identifiering av individer sker enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa. Identifiering av djuret sker innan djuret förs in i stamboken. För mer information om märkning, identifiering och registrering av djur, se Svenska Fåravelsförbundets Plan och riktlinjer.
- Stamboken förs i Elitlamm Avel. Rasrena djur som uppfyller Svenska Fåravelsförbundets regelverk för renrasighet, registreras med raskod Lvä. Härstamningsregistrering sker i Elitlamm Avel, detaljerad beskrivning av hur korrekt härstamning säkras, framgår av Svenska Fåravelsförbundets Plan och riktlinjer, avsnittet "Registrering i Elitlamm". Det enda krav som ställs för att en individ ska föras in i stamboken är renrasighet och stambok tillbaka till founderdjur.
- Stamboken är stängd.

Övrig information om avelsprogrammet

- Avelsprogrammets geografiska område är Sverige.
- För Svenska Fåravelsförbundets organisation som erkänd avelsorganisation, se Svenska Fåravelsförbundets Plan och riktlinjer.
- Livdjursurval görs på besättningsnivå och sker baserat på besättnings förutsättningar och djurmaterial. Urvalen rekommenderas att göras utifrån bevarande som huvudmål med hänsyn till rastypiskhet, hälsa, och modersegenskaper.